

naar nu her fra Byraadene, som man dog virkelig maa tiltro noget Kjendskab til Kjøbstadernes Interesse, foresligger et saa modstridende Resultat, at 24 have stemt for og kun 13 imod Krammarfedernes Vedbliven, saa tror jeg ikke, at man kan tillægge denne lille Majoritet i Kjøbstadkommissionen af et eneste Medlem eller den Dom, som dette Flertal fælder, en saadan Vægt, at man ikke skal bryde sig om, at Byraadens Utlæringer ere i saa stort Læl for Krammarfedernes Bibeholdelse.

Sobiesen: Det ærede Medlem kan være ganske forvisset om, at Kjøbstadkommissionen, hvoraf jeg ogsaa havde den Ære at være Medlem, tog et særligt Hensyn til Byraadens Utlæringer. Naar det er blevet fremhævet, at der stod 24 Byraad imod 13, saa ser det jo ud, som der var et stort Flertal, der ønskede at bevare Krammarfederne, men Sagen er den, at der foresaa Udtalelser fra samtlige Byraad, og af dem udtalte 24 sig imod at ophæve Krammarfederne, medens 13 bestemt udtalte sig derfor, og 30 udtalte sig, som om det var en Sag, de ikke vilde have nogen definitiv Mening om. Nu er altsaa Spørgsmaalet, hvorfor man skal regne de 30, og da tror jeg dog, at Kommissionen med god Grund regnede dem, der ikke protesterede imod at vige tilbage fra den ældre overleverede Tilstand, til Minoriteten; thi var det virkelig deres Overbevisning, at det for Kjøbstaderne var af stor Betydning at holde paa Krammarfederne, da vilde utvivlsomt disse Byraad have udtalt sig imod, at man gik i den omhandlede Retning, da der var givet dem Anledning dertil. Det, at argumentere fra Tallene 24 og 13, forekommer mig derfor ikke lader sig gjøre, naar der er 30, som ikke definitivt kan tages med i Beregning. Men det, som det forekommer mig, at man kan tage væsentlig Hensyn til, naar man ser paa Kjøbstadkommissionen, er, at man med Erkjendelse af, at Kjøbstadernes Stilling er slet, og at der dog navnlig i de smaa Kjøbstæder var en Stemning for at bevare Krammarfederne som Noget, man kjendte og troede, man havde en Indtægt af, dog opnaaede at faae en Majoritet for at ophæve disse Krammarfeder. Dette skete i Erkjendelse af, at de vare et usundt Middel til at holde Kjøbstaderne i Live. Det er nemlig slet ikke de Handlende i de smaa Kjøbstæder, der have noget egentligt Udbytte af Krammarfederne, thi det er jo givet, at de, der komme til Kjøbstaderne for der at forhandle deres Varer, tage deres Gevinst med sig, naar de rejse bort derfra. De, der egentlig have nogen Fordel, ere Høkere, Værtskueholdere og Gæstgivere og Folk af den Art, altsaa egentlig slet ikke dem, der burde tages noget væsentligt Hensyn til, naar Tælen er om at skulle gjøre Noget for Handel, Haandværk og Industri. Det blev derhos i Kommissionen med Styrke fremhævet, at der gives en særegen Art Varer, som man kalder Markedsvarer, der ere

slette og beregnede paa at kunne sælges billig, og som altsaa gjør det muligt at underbyde den ordentlige Fabrikant, og at disse Varer blive fastede ind paa Krammarfederne af Kjøbmænd, der ikke blive paa Stedet, men tage bort, naar Markedet er forbi. Dette ansaa man ogsaa for noget Skadeligt, som man skulde se at komme bort fra, saa at man overhovedet sandt, at man ikke skulde søge at bevare for Kjøbstaderne Noget, der maatte anses for i og for sig usundt, og man vilde derfor ikke anbefale Regjeringen, at holde paa Markederne. Alt vel overveiet, føre de større Udgifter med sig end Indtægter, idet de for en hel Del Kjøbstadbeboere give Anledning til Udgifter, som ikke blive regnede med i den Opgjørelse, som maa tages under Overveielse, naar man skal se, om der virkelig kommer nogen Indtægt for Kjøbstæderne ud af Markederne.

Sasle: Maatte jeg kun gjøre den Bemærkning, at det dog forekommer mig ganske forunderligt at ville hense de 30 tvivlende Byraad til en bestemt Side. Jeg synes, at disse 30 maa være lig Nul, og at man hverken kan lægge dem til de 24 eller til de 13.

Da ikke Flere ønskede at udtale sig, sluttedes Forhandlingen, og man gik til Afstemning.

1) Forslag under Nr. 1 til § 2 af Drenbøll, Estrup, Nellemann, Mourier-Petersen, W. Petersen, Brinck-Seidelin, Riær og S. Andersen.

Paragrafen affattes saaledes:

„Enhver Forbrugsforening, der herefter dannes sig, er underkastet Lovgivningens almindelige Bestemmelser om Handel, naar Foreningens Virksomhed er af en saadan Beskaffenhed, at den maa betragtes som Næringsdrift.

Forbrugsforeninger, der efter Foranstaaende ikke anse sig pligtige til at hverve Borgerkab eller Næringsbevis, skulle, forinden de begynde deres Virksomhed, meddele Øvrigheden Dplysning om deres eller Bedtægter samt om, af hvilke Personer Medlemmerne bestaa. Saadanne Dplysninger er Øvrigheden derhos til enhver Tid berettiget til at fordre sig meddelt for at kunne paa de Lovligheden af Forbrugsforeningernes Virksomhed.“

vedtoges enstemmig med 45 Stemmer.

2) Forslag under Nr. 2 til § 6 af Udvalgets Flertal:

Denne Paragraf redigeres saaledes:

Haandværkere, Fabrikanter og Handlende ere ikkun berettigede til paa det Sted, hvor de have Borgerkab eller Næringsbevis og have drevet Næring mindst 1 Aar, at lade Varerne forhandle ved offentlig Auktion, og derhos alene de Varer, som